

Temat lekcji: Rodzaje papierów wartościowych.

Papier wartościowy - to dokument stwierdzający istnienie określonego prawa majątkowego w taki sposób, że bez posiadania tego dokumentu nie można wykonywać tego prawa, a przeniesienie własności tego dokumentu powoduje przeniesienie również tego prawa. Są one wykorzystywane jako złożony zespół narzędzi finansowych używanych przez różne podmioty gospodarcze działające na rynku w celu osiągnięcia różnych celów, w różnych dziedzinach życia przedsiębiorstwa, w ramach różnych transakcji gospodarczych

Cechy wspólne papierów wartościowych

papier wartościowy potwierdza i gwarantuje prawa majątkowe

obrót papierami wartościowymi ma charakter masowy

łatwa wzajemna wymienialność papierów wartościowych

szerokie rozproszenie papierów wartościowych

prosty sposób przenoszenia wartości np. gotówka-> obligacje-> akcje-> gotówka- weksle.

brak wartości użytkowej

zakup instrumentu finansowego głównie utożsamia się z oczekiwaniem dochodu) (rynkowe instrumenty finansowe)

Rodzaje papierów wartościowych

Wieloznaczność instrumentów finansowych (do których zaliczamy również papiery wartościowe) wynika ze stosowania ich w różnych dziedzinach życia gospodarczego i w różnym ich charakterze. Stąd wynika znaczna trudność w ich usystematyzowaniu w sposób jednoznaczny i przejrzysty.

Papiery wartościowe możemy podzielić:

Z punktu widzenia funkcji prawnych:

papiery reprezentujące wierzytelności pieniężne (np. weksle, czeki, obligacje, bony skarbowe, listy zastawne, listy hipoteczne, losy loteryjne),

papiery dokumentujące uprawnienia do współwłasności majątkowej (np. akcje),

papiery wartościowe uprawniające do zarządzania rzeczami (konosamenty w transporcie towarów).

Ze względu na charakter dochodów:

papiery wartościowe o dochodzie stałym (reprezentują wierzytelność, której wielkość kapitału i dochodu jest określona w kwocie pieniężnej już w chwili emisji (obligacje)

papiery wartościowe o dochodzie zmiennym (to walory reprezentujące prawo do udziału w zysku osiąganym przez emitującą go jednostkę organizacyjną oraz reprezentujące udział w majątku tej jednostki -akcje)

Z punktu widzenia oznaczenia w dokumencie osoby uprawnionej:

papiery wartościowe imienne (uprawnniają jedynie osoby imiennie oznaczone w papierach),

papiery wartościowe na okaziciela (nie wskazują osoby uprawnionej, a do przeniesienia własności takiego dokumentu wystarczy jego wydanie),

papiery wartościowe na zlecenie (to takie, które osobę upoważnioną wskazują w postaci podmiotu imiennie wymienionego w papierach oraz każdego, na kogo zostają przeniesione prawa z tych papierów na drodze indosu, czyli dokonanego oświadczenia osoby uprawnionej, zbywającej dokument:czeki, weksle).

Z punktu widzenia czasu ważności papieru:

papiery krótkoterminowe,

papiery średnioterminowe,

papiery długoterminowe.

Z punktu widzenia celów gospodarczych:

papiery rynkowe (wykorzystywane w obrocie masowym, w którym uczestniczy wiele

podmiotów, a transakcje dokonywane są na zorganizowanych, regulowanych rynkach), papiery nierynkowe (posiadają wąski krąg odbiorców, ich odbiór jest przypadkowy, bez instytucjonalnego uporządkowania).

Z punktu widzenia funkcji ekonomicznych:

instrumenty rozliczeniowe

instrumenty dłużne

instrumenty zaspokajające popyt na pieniądz

instrumenty do inwestowania

instrumenty bodźcowe

instrumenty ograniczające ryzyko

instrumenty potwierdzające tytuł własności

Powyższe zestawienie uświadamia nam, że instrumenty finansowe w bardzo różnym zestawieniu zjawisk ekonomicznych, w których najczęściej mają zastosowanie jako pieniądz

Co to jest Giełda Papierów Wartościowych?

Pod ogólnym pojęciem giełdy papierów wartościowych rozumie się rynek regulowany, na którym jego uczestnicy mogą dokonywać transakcji kupna i sprzedaży dopuszczonych do obrotu instrumentów finansowych, takich jak papiery wartościowe (akcje, obligacje) oraz instrumenty pochodne (opcje, kontrakty terminowe). W przypadku Polski rynek ten jest organizowany przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („GPW”), będącą spółką akcyjną, w której największym akcjonariuszem jest Skarb Państwa.

Zadanie domowe:

1. Opisz jeden z wybranych papierów wartościowych.